

האולימפיאדה הבינלאומית העשירית בבלשנות

ליובליאנה (סלובניה), 30 ביולי – 3 באוגוסט 2012

פתרונות הבעיות של התחרות האישית

בעיה מס' 1. סדר המילים הוא OSV (O: מושא, S: נושא, V: פועל), NA (N: שם עצם, A: שם תואר).

A → V ('לעשות A'): A-man.

A → V:

V	'שתמיד Vים אותו'	'שתמיד N V'
-n	-l-muṅa	N-...-l-ṅay-muṅa
-ṅu	-y-muṅa	N-...-nay-muṅa

כל שם עצם מגיע עם תווית ידוע לפניו:

O	S	
balan	baṅgun	נשים, בעלי חיים וחפצים מסוככים
bayi	baṅgul	גברים, בעלי חיים
bala	baṅgu	כל הדברים האחרים

הנושא ושמות התואר שלו מקבלים את הסיומת

- -ṅu, אם המילה מסתיימת בתנועה ומכילה שתי הברות;
- -gu, אם המילה מסתיימת בתנועה ומכילה יותר משתי הברות;
- -Du, אם המילה מסתיימת בעיצור; D הוא עיצור סותם, הנחתך באותו המקום בחלל הפה, כמו ההגה האחרון של המילה.

(א) החרגול אינו אישה ואינו חיה מסוככת, אבל מקבל את אותה תווית הידוע, כך שקרוב לוודאי שאהו „אישה זקנה” מהמיתוס. הבלשן חשב ש-baṅgun bundiṅṅu בדוגמה (14) הוא טעות.

(ב) 17. balan paṅga baṅgul ṅumaṅgu guniymuṅagu bambunman.
האב שתמיד מחפשים אותו, מרפא את הילדה.

18. bala diban bilbalmuṅa baṅgun biṅṅiriṅṅu guniṅu.
הלטאה מחפשת את האבן שתמיד דוחפים אותה.

19. bayi bargan baṅgul yaṅṅu gubimbuluṅṅaṅaymuṅagu baṅan.
האיש שתמיד מאשים רופאים, הולך בעקבות הוולבי.

(ג) 20. הוולבי הקטן מביט בשפירית.

bayi yiriṅṅila baṅgul bargandu wuraṅgu buṅan.

21. הדודה שתמיד הולכים בעקבותיה, מעקמת את הנוצה.

bala yila baṅgun mugunaṅagu baṅalmuṅagu waṅuman.

22. הפוסום הישן מתעלם מן הרעש החזק.

bala muṅga baṅgul midindu ṅaṅin.

23. הזחל מחפש את האיש שתמיד מביא אבנים.

bayi yaṅa dibandimbanaymuṅa baṅgul bayimbambu guniṅu.

בעיה מס' 2.

	אומבו-אונגו		אומבו-אונגו
24	<i>tokapu</i>	1	<i>telu</i>
$48 = 24 \times 2$	<i>tokapu talu</i>	2	<i>talu</i>
$72 = 24 \times 3$	<i>tokapu yepoko</i>	3	<i>yepoko</i>
$\alpha \neg \beta := (\alpha - 4) + \beta,$	$\alpha\text{-nga } \beta$	12	<i>rurepo</i>
$\alpha \in \{12, 16, 20, 24, 28, 32\},$		16	<i>malapu</i>
$\beta \in \{1, 2, 3\}$		20	<i>supu</i>
$\gamma + \delta,$	$\gamma \delta$	24	<i>tokapu</i>
$\gamma = 24k, k \in \{1, 2, 3\},$		28	<i>alapu</i>
$9 \leq \delta \leq 32, \delta \neq 24$		32	<i>polangipu</i>

$$\text{tokapu polangipu} = 24 + 32 = 56, \quad (\text{א})$$

$$\text{tokapu talu rureponga telu} = 24 \times 2 + 12 \neg 3 = 57,$$

$$\text{tokapu yepoko malapunga talu} = 24 \times 3 + 16 \neg 2 = 86,$$

$$\text{tokapu yepoko polangipunga telu} = 24 \times 3 + 32 \neg 1 = 101.$$

$$13 = 16 \neg 1 = \text{malapunga telu}, \quad (\text{ב})$$

$$66 = 24 \times 2 + 20 \neg 2 = \text{tokapu talu supunga talu},$$

$$72 = 24 \times 3 = \text{tokapu yepoko},$$

$$76 = 24 \times 2 + 28 = \text{tokapu talu alapu},$$

$$95 = 24 \times 3 + 24 \neg 3 = \text{tokapu yepoko tokapunga yepoko}.$$

בעיה מס' 3.

	גוף 1 יחיד	גוף 1 רבים	גוף 2 יחיד	גוף 2 רבים	גוף 3 יחיד	גוף 3 רבים
A	<i>nau-</i>				<i>du-</i>	<i>ditu-</i>
B	<i>natzai-</i>	<i>gatzaiyki-</i>			<i>zai-</i>	<i>zaizki-</i>
Z	<i>-t</i>	<i>-gu</i>	<i>-zu</i>	<i>-zue</i>		<i>-te</i>

	A	B	Z	
<i>ahaztu</i>	— ממי —		מי	שכח
<i>hurbildu</i>		מי	אל מי	ניגש
<i>lagundu</i>	למי		מי	עזר
<i>mintzatu</i>		מי	עם מי	דיבר
<i>ukitu</i>	במי		מי	נגע

(א)

<i>lagundu dute</i>	הם עזרו לו	<i>ahaztu ditut</i>	} שכחתי מהם
<i>lagundu nauzue</i>	עזרתם לי	<i>ahaztu zaizkit</i>	
<i>mintzatu natzaizu</i>	דיברתי אתך	<i>ahaztu zaizu</i>	שכחת ממנו
<i>mintzatu gatzaiyikizue</i>	דיברנו אתכם	<i>hurbildu natzaizue</i>	ניגשתי אליכם
<i>mintzatu zaizkigu</i>	הם דיברו אתנו	<i>hurbildu zait</i>	הוא ניגש אלי
<i>ukitu ditugu</i>	נגענו בהם	<i>lagundu ditugu</i>	עזרנו להם
<i>ukitu naute</i>	הם נגעו בי	<i>lagundu dituzu</i>	עזרת להם

(ב) נגעת בי — *ukitu nauzu*, הם ניגשו אלי — *hurbildu zaizkit*.(ג) *lagundu dut* — עזרתי לו, *hurbildu gatzaiyikizu* — ניגשנו אלך.(ד) שכחת ממנו (*ahaztu zaizu*) — *ahaztu duzu*.

בעיה מס' 4. מבנה המשפט הוא כדלקמן: $S \text{ paa } V \text{ O } [O']$ (S: נושא, V: פועל, O: מושא, O': עוד מושא).

	נתן	קרא	הכה, הרג
O	למי	למי	את מי
O'	מה	מה	עם מה

כל שם עצם מגיע עם תווית ידוע לפניו, שהוא a אם זהו הגוף השלישי הראשון במשפט, ו-bona בכל מקרה אחר. הצורה גוף 3 יחיד של כינוי הגוף e או bona נבחרת באותה הדרך. כנוי גוף:

	גוף 1 יחיד	גוף 1 רבים	גוף 2 יחיד	גוף 2 רבים	גוף 3 יחיד	גוף 3 רבים
S	enaa	enam	ean	eam	eove	eorī
O, O'	anaa		vuan	ameam	e, bona	

(א) 13. *Eam paa ani a overe.* — אכלתם את הקוקוס.

14. *Ean paa tasu a oraora bona kae.* — הכית את המכשף עם התיק.

15. *Eove paa tara ameam.* — הוא ראה אתכם.

(ב) 16. *Enam paa hee vuan a taba'ani.* — נתנו לך את האוכל.

17. *Eove paa dao anaa bona beiko.* — הוא קרא לי ילד.

18. *Enaa paa asun e bona.* — הרגתי אותו עם זה.

19. *A oraora paa hee bona visoasi bona iana.* — המכשף נתן את הדג לילד.

$S \text{ paa } O [O'] \rightarrow S \text{ paa } O [O']$	מה שתואר בהקשר, אז למקום הראשון ומקבל את תווית הידוע a. אם תוך כדי כך כינוי הנושא אז אל מאחורי הפועל, הוא מאבד את ה-e התחילי. אם הנושא הוא שם עצם, הוא שומר את תווית הידוע a.
$S \text{ paa } \underline{O} [O'] \rightarrow \underline{O} \text{ paa } S [O']$	
$S \text{ paa } O \underline{O'} \rightarrow \underline{O'} \text{ paa } S O$	

(ג) 20. (מדוע נעלב המכשף?) הם קראו למכשף אשה.

A oraora paa dao ori bona moon. —

21. (מדוע הגרזן רטוב?) הילד הרג את הדג עם הגרזן.

A toraara paa asun a visoasi bona iana. —

בעיה מס' 5. כאשר שני מילים יוצרות ביטוי, צורת המילה הראשונה עוברת את השינוי הבא:

$$(V: \text{תנועה}, C: \text{עיצור}). \begin{cases} -VCV \rightarrow -VC \\ -VCu \rightarrow -VC \\ -VCi \rightarrow -\ddot{V}C \\ -VCa \rightarrow -VaC \end{cases}$$

אותו הדבר קורה כאשר שם תואר נוצר על ידי הכפלת שם עצם או פועל: $'ele + 'ele \rightarrow 'el'ele$
'להיות קרוב $\times 2 =$ רדוד'.
סדר המילים הוא

$$\bullet \quad (N_1 \ N_2) \quad (N_1: \text{מתואר}, N_2: \text{לואי});$$

$$\bullet \quad (N \ A) \quad (\text{גם במשמעות 'שיש לו A N': } 'huag \ 'el'ele \text{ לב} + \text{רדוד} = \text{חסר-סבלנות});$$

$$\bullet \quad (V \ O) \quad (\text{המילה המורכבת שנוצרת יכולה להיות שם עצם או פועל: } a'öf \ fau \text{ 'למצות} + \text{שנה} = \text{סוף שנה}, hül \ hafu \text{ 'להפוך} + \text{סלע} = \text{לנשב (על הוריקן)}).$$

(א) $'u'u$ — יד, isu — אף, kia — צוואר, $leva$ — שיער, $mafa$ — עין, $susu$ — חזה, $huga$ — לב

(ב) $tiro$ — זוכית,

$poga$ — חור,

$huag \ lala$ — סבלני,

$haf \ puhraqi$ — סלע וולקני,

$maf \ pogi = maf \ pala$ — עיור.

(ג) עגול — $kalkalu$; לחתוך קופרה — $ol \ niu$; שיער מתולתל — $leav \ pirpiri$; דביק — $pulpulu$; להתלקח — $rima$; אשפה — $mofa$.

(ד) מלה: $fäega$ (או $fäeagu$, $fäeaga$).

• למצות: $a'ofi$ (או $a'öfi$, $a'öfö$, $a'öfu$, $a'öfü$, $a'ofü$).